

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Julius' 24-dikén 1818.

Nagy Britannia.

A' Londoni újságlevelek nagyobbadon még mind a' választás' nevezetességeivel vannak tele: de e' nem is tsuda, mert ily választás tsak hét esztendőben szokott egyszer esni.

Lord Castlereagh visszaérkezett Irlandia' Down nevű Grófságából, melynek képét ő már 21 esztendőktől fogva viseli a' parlamentum' alsó házában, 's a' hol most ismét szerentsésen véghez vitte a' maga választatását. A' nevezett Grófság két képviselőt szokott küldeni a' parlamentumba. A' másik, kit ugyan ott választottak, Arthur Hill, ki hasonlóképpen eddig is tagja volt az alsó háznak. Ő a' Ministerekkel ellenkező részre tartozik. Hamar és könnyen véghez ment mind kettőjük' választása, mint-hogy egy vetélkedő társok se' találkozott. Mikor vége lett a' választásnak szépen megköszönte Castlereagh is a' választóknak, kik nagy számmal jelen voltak, hogy őtet ismét megtisztelték bizodalomokkal. Szavai közt ezek is elő fordultak: — „Az én tiszteletreméltó Collegám, ugy mond, Lord Arthur Hill, és én, különböző politikai gondolkodású emberek vagyunk: de mind kettőnknek a' köz jó forog szemei előtt. Az igazság tsak illendő és mérsékelt tusakodás által jöhet világosságra. A' mi engem' illet, azzal hízlekdek magamnak, hogy minden tselekedeteimet betsületes principiumokkal megegyezőleg tettem, 's a' tartozó számadástól soha se' féltem.“

A' Ministerekkel ellenkező résznek egy tehetős tagja Sir Philips Richard, a' ki valaha Londoni politziai fő Bíró volt, hogy a' népet a' mostani választás' munkájához, előre 's annyival is jobban elkészíthesse, egy kis könyvet nyomtatott ki, ily cím alatt: *A' választási jussal bíró emberek' számára való Arany Régulák.* Hogy ezt mindenek annál könnyebben megszerezhessék, nagyon óltson, tsupa bagatteláért, adatta; 6000 exemplárt nyomtatott belőlle. Az ő arany régulájiról átaljában itélni lehet azon egyből, melly a' Prokurátorokat 's a' Bankósokat illeti: — „Egy Juristát se' váloszszatok, ugy mond. Az Advokátusok, a' lévén szokássok, hogy talantumajikat minden résznek eladják, végezetre minden érzékenységeiket elvesztik az igazság eránt, 's valamint a' dolog mellett, ugy annak ellenére is, egyforma könnyúséggel beszélnek. Bankósokat és egyéb féle Spekulánsokat se' váloszszatok. Ezeknek bálványa az arany: pedig két urnak nem lehet szolgálni. Ezek tsak azért kívánnják a' parlamentumba való beléphetést, hogy kezeikkel a' kintstár pénzes zsákjába kapargálhassanak.“

A' Hunt' beszédeiben mellyeket a' választás' helyén a' néphez intézett, egyebek között ezen hasonlatossággal való élést is méltónak tartották a' közönséges levelek a' megjegyzésre: — „Én, ugy mond Hunt, a' magam kevés voksoló embereimmel is szerentsésnek tartom magamat; 84-re telt voksoló barátaimnak száma, pedig én mesterséggel egygyet se'

kerestem. Ha Sodomában és Gomorhában két igaz embereknél többek nem tallattak: im, én Westminsterben 84-gyet találtam!“ — Nagy katzagásra adott ezen beszéde által alkalmatosságot.

Ugyantsak ő, igen rútság állapotra jutott volt egyszer ezen választási napokban az oráló alkotmányon. Az Observer nevű Zsurnálnak kiadójit molskolván, 's egygyik ezek közzül, Dowling nevű, éppen ott közel állván elvesztette a' türedelmét, 's a' kezébe korbáts lévén felszalad az alkotmányra, 's a' nép' Orátorát hátolni kezdi. De Hunt is oly szerentsés volt, hogy egy Siketnéma testvére, egy jóforma tenyerestalpas legény, látván a' testvére baját, megkapta üstökön Downinget, 's úgy bánt velle, hogy véres fővel szállott-le az alkotmányról. — Az ilyen történet nem újság a' választás' napjain.

Az efféle veszekedéseket már most, minekutánna a' választások elvégződtek, minden féle vendégségek, vigadozások, 's győzedelmi pompával való széllyeljárások, Bachus' innepei váltották-fel. Itt következik ezek közzül is vagy kettőnek leírása.

Midőn Jul. 4-dikén a' Westminsteri választás' helylén a' nagy munka elvégződött volna, onnét Sir Samuel Romilly, barátjai által kísértetvén, egyenesen ment azon győzedelmi szekérhez, melly ott nem meszsze várokozott. Ez egy oly készületű fedeletlen hintó vala, melynek fedele helylébe egy igen szép izléssel készült menyezetet helyhezettek. Az egész szekér és menyezet, minden készületeivel egyetemben tziifrán és gazdagon meg volt pántlikázva ég szín kék pántlikával, fejr és halavány sárga ve gyitással. Ilyen kalap tsukrokkal (kokárdákkal) ékeskedett az egész kísérő seregben minden, a' ki magát a' Romilly Samuel barátjának tartotta. A' szekérnek két szegleteiben egyegy aranyos figura

volt felállittatva, mellyek közzül egygyik a' Szabadságot, másik az Igas ságot ábrázolta. Romilly mellett a' szekérben ültek, Lord Howard, Smith és Wishart. Mindjárt utánna sok lovagok 's ezek után még több hintós gavalérok következtek, kik közt számos Lordok is neveztetnek-meg, mint Stanley, Sefton 's mások, és egyéb nagy urak, mint Thierney, Calkraft, Bennet, Douglas, Wilson Robert, és sok mások. Romilly a' proczessió alatt néhányszor felállott a' szekérben az ülőhelyre 's beszédeket 's köszönetet intézett a' néphez, hogy reá voksoltak. Minden magaviselete nyilván mutatta, hogy nagyon meg van elégedve a' választással. Az utzákon, mellyeken a' sereg végig ment, szép öltözetű aszszonyságok lepték-el az ablakokat 's mind a' Romilly'szinével ékeskedtek. Mikor a' Királyi kastélyok előtt, milyenek a' Carltonhouse 's James paloták, elment a' sereg, megállván, a' nép mindannyiszor hármashurrát kiáltott. Végre a' Lord Cawendish kastélyába ment-be az egész sereg, a' ki fényes vendégséggel várta a' vigadózókat. Estvére az egész város eltsendesedett, és sohol semmi lárma nem történt.

A' Bourdett győzedelmi proczessiója Julius' 13-dikára volt rendeltetve. Számára egy régi időbéli izlés szerént alkatott győzedelmi szekeret készítettek. Hogy ezt a' pompát is gazdag vendégség és nevezetes egészségivások fogják berekeszteni, ezt emliteni se' szükség.

A' Senátor Thorp' barátjai is, a' ki London Ó-városá' egygyik képviselőjévé választatott, megülték már nagyon fényes vendégséggel az úgynevezett Londonfogadóház' szalájában, a' magok győzedelmi öröminnepjüket. Estveli 6 órá tájban Sussex ő Királyi Hertzegsége is megjelent, Lord Hotlandal, Waithmannal és másokkal, kik magokat minnyáján az úgynevezett Independens

emberek közzé számlálják, a' vigadozók' seregében. A' Királyi Hertzeg választotta ki, hogy a' vendégeskedés alatt az előlülőséget viselje, ki is ezért köszönetét megtévén 's az asztal-fő mellé leülvén, utánna a' vendégek is letelepedtek. Az egészségivások a' Királyért, a' Régens Princzért, 's a' Királyi familia' egyéb tagjaiért való szerentséltetések kezdődtek. A' Princz London Ó-városáért 's annak kereskedése' virágzását ivutt. Azután a' Thorp' magasztalására tartott beszédet, mint a' ki nem tsak tsak az ő jó ügy eránt viseltető hivsége, hanem e' mellett azért is érdemes ezen megtiszteltetésre, hogy annak a' betsületes hazafi Senátornak a' fija, a' kivel a' boldog emlékezetű Foks, holtanapjáig szakadatlan barátságban élt. Ezen alkalmatossággal újabban bizonyossá tette a' Királyi Hertzeg ezen társaságot afelől, hogy ő, valamint eddig úgy ennekutánna is állhatatos oltalmazója fog a' szabadságnak 's polgártársai javának lenni. — „Ha a' Korona, így szollott ő Királyi Hertzegsége, a' nép' jusait és szabadságát védelmezi, így örökre megörzi a' nép is a' Korona' szabadságát 's boldogságát.“ — Ezen nyilatkozatásokat hosszas örvendezés és helybehagyó kiáltozás követte. Azután ily pohárköszönést jovalott a' Princz: — „A' Parlamentum' reformáltatásáért! Adja Isten ezen szerentsés történetnek minél hamarább lejendő elkövetkezését, hogy ez által a' népnek a' maga jusaival és szabadságaival való élés, megszereztessek!“ Ezt is hosszas helybehagyó kiáltások követték. Azután Lord Hollandért, Woodért, 's a' Magistrátus' egyéb jó hazafi tagjaiért ittak, kik ezen megtiszteltetésért minnyájan megköszönő beszédet intéztek a' Princzhez mint előlülöhöz. — Az efféle vendégségek még néhány napokig fognak tartani Londonban, sőt az egész országban.

Spanyol Ország.

Kadiksban félni kezdettek a' kereskedők, azért, hogy egy hajós csoport, mellyet terhelve Havannából várta, még meg nem érkezett vala, pedig már 49 napja, hogy útnak indult, 's úgy vették észre, hogy néhány prédáló hajók olálkodnak ellene, mellyek minden előltalált hajót megvizsgálják.

Az Amérikai Spanyol plántatartományoknak jelenvaló állapotjokról ilyen előadást olvasunk a' közönséges levelekben, Humboldnak leírása szerént: —

Chili, keskeny ország, mellyet egyfelől a' Déli Oceánus, más felől az Andes hegyek határoznak, mely hegyeken a' vitéz Martin Generális tört legelőször utat, 's a' mellyek addig járhatatlanoknak tartattak. Chilinek 750,000 lakosai vannak, kik közt 500,000 Szeretsenek, 150,000 Europai fejér, 's ugyanannyi kortsos, minden féle vegyes színű, emberek találtatnak. Ezek a' tenger' mellyékeit lakják. A' hegyi lakosok közönségesen Indusoknak neveztetnek. Ezek a' régi törzsök nemzetek: de a' kikről még keveset lehet tudni és irni, mert még nintsenek meghodoltatva. Chilinek sok arany és ezüst gazdag bányái vannak. Az insurrekció ugyan itt is eléggé meggyökeresedett, 's az Ország magának O'-Higgins nevű fő Igazgató alatt közönséges Congressust tsinált: de még se látszik itt az insurrekció oly bizonyos lábon állani, mint Buenos - Ayreshen, rész szerént a' Szeretseneknek nagy száma, rész szerént az említett Indus nemzetek miatt, ha tsak valahogy a' tengeri vidékek' lakosaival ezek is össze nem barátkoznak. — Új-Granadának megtarthatása, felettébb fontos lenne Spanyolországra nézve, nem annyira gazdag arany bányáiért, mint legfőbbképpen azért, hogy itt van a' Spanyoloknak az ő Peruval való közösüléssék' útja. Új-

Granada' lakosainak számát két millóra teszik. Áll három tartományokból, u. m: Panamából, tulajdonképpen való Új-Granadából, és Quitóból. A' revolúció már 1810-ban kiütött volt Quitóban; Panamában még ma se' látszik nagyon meggyökeresedve lenni; annyival erősebben megfundálva lenni látszik a' tulajdonképpen való Új-Granadának azon Kapitányságaiban, mellyek Veneczuélával határosok, a' milyenek Carthage na és Fé. De még ezekben is mindenütt sokan találtak, a' kik Spanyolországgal tartanak. Ez az oka, hogy Morillo meghodoltathatta volt nagyon véres verkedések által a' Cundinamoni Respublikát, mellyet azonközben már ismét elvettek tőle az Insurgensek. Általában vévén legkevesebbé féltheti Spanyolország a' revolúció miatt való elvesztéstől, új Spanyolországot, Guatimálát, Perut, Új-Granadának egy részét nevezetesen Panamát, és Havannát, melly az ő kereskedésének közepe' pontja, 's ő hozzá folytában hűséges maradt. A' mi pedig Veneczuélát 's Buenos-Ayrest illeti, ezeket már bajosan térítheti vissza a' maga uradalma alá, ha tsak valami véletlen történet által nem segítettik benne. Ezeknek elvesztése legkönnyebben is eshetne néki, mint-hogy ezek az arany és ezüst dolgában nem gazdagok: tsak jövődöre nézve ne lenne káros ezeknek elvesztése is, a' többekhez való befolyás miatt."

S t. D o m i n g o.

A' Király Henrik, 's Boyer az Elölülő, még eddig semmit se' újítottak egymás ellen. Henrik még mind a' maga fellegrárának megerőssítettésén dolgozik, melynek mivoltát meg lehet tsak ez egyből itélni, hogy ez már 300 ágyuval van megrakva, mellyek közül a' legkissebbek 24 fontosok; 20,000 emberre való eleséget 's ruhát halmaztatott abba

összse, olynagyok a' magazinumai. Ez a' vár néki utolsó menedékül fog szolgálni, ha valamely hadakozásban szerentsétlen leszen. Cap városának felépítettésén, mellyet a' Frantziák összse ágyuztattak, nem iparkodik. A' szép házak összse-omolva állanak. A' mi a' Henrik ország-lása módját illeti, e' nagyon kegyetlen; rolla el lehet mondani, hogy vas paltzával uralkodik. Nem nagy hibáért agyon löveti vagy halálra korbátsoltatja az embereit. — Mind czekeket egy szabad Amériki ember írja felőle, a' ki nem régen járt Capban, vagy Capstadtban, az ő fő városában, melly most Cap-Henri-nek neveztetik. (Hanem mikor ilyeneket olvas Henrik felől az ember, nem lehet, hogy némelykor eszibe ne jusson a' mit ő a' múlt új esztendeji proklamatiójában megjegyzett volt: hogy rolla sok olyant irnak 's hirtelnek el az ő ellenségei, a' mi nem mind igaz).

O r o s z B i r o d a l o m.

Sándor Császár ilyen rendelést küldött ezen esztendőben Aprilis' 4-dikén az Igazgató Senátushoz: —

„Annak hallására, hogy a' Minski kormányozószerk alatt a' Mosirski kerületben némely parasztok szörnyen elszegényedtek, 's 1817-ben kenyér' dolgában nagy szükségét szenvedtek volna, megparantsoltuk, hogy a' doleg ott helyben haladék nélkül visgáltassék-meg. A' visgálódásból úgy jött-ki a' dolog, hogy némely birtokosoknak parasztjaik a' rossz termés, marhadög, a' földmivelésre kívántató lovak' dolgában való fogyatkozás, 's egyéb szerentsétlenségek miatt arra az inségre jutottak, hogy nem lévén mit egyenek, korpát, szalmát, 's hártsfalevelet elegyítettek a' kenyérbe, a' melly inség mellett őket a' birtokosok 's árendások nagy dolgoztatással 's egyéb módokon is terhelték; több napokig dolgoztatták őket, mint az inventárium kíván-

ta, a' dohot és deget főzésre oly sok forgátsot 's nyirfát adtak elejekbe, hogy ezen munkát az uraság' dolgára rendeltetett napokon el nem végezhetvén, sok napokon a' magok dolgaikat kellett elhagyniok; mikor lent 's kendert adtak nékik a' kidolgozásra (tilolásra, hehelésre 's a' többi), a' kikészítés után többet kívántak vissza töllök, mint a' kidolgozni odaadottból kikerülhetett; hogy a' magok malmaikon örölhessenek a' parasztok, meg nem engedték nékik, azért, hogy az örölésért az árendátoroknak fizessenek; vagyonaiknak szabad 's tettzés szerént való eladását megtiltották nékik, vagy legalább arra kényszerítették őket, hogy az árendátorok' vesztését fordítsák-meg; sőt is többet vásárolni kényszerítették őket az uraságok' magazinumából, mint a' mennyire szükségek lett volna, 's drágábban mint másutt vehették volna.

„Hogy ennekutánna a' birtokosoknak 's árendátoroknak ezen elnyomó bánása' módja meggátoltathassék, már megletettek a' nevezett kerületben a' szükséges rendelések, mellyek következő pontokból állanak:

1) Ha valamelly birtokosnak vagy árendásnak falujában annyi gabona nem találtatik, hogy a' parasztok azon esztendőben abból megélhessenek, 's téli és tavaszi vetésre is elegendő jnsson: a' birtokosok 's árendások köteleztetnek a' magok' tulajdonából adni a' parasztnak, 's ha magoknak se' lenne, venni tartoznak. — 2) Ha a' parasztnak nintsen marhája a' szántásvetésre, a' jószág' birtokosa köteleztetik a' paraszt' szántó-földjeit az egész falubéli több parasztok' közönsége által megmiveltetni, 's az ezen munkára fordítottó napokat az uraságnak tartozó munkás napok' számából kivonni, 's ezen munkának elvégződéséig minden egyéb munkát félbe hagyni. — 3) Valameddig a' parasztnak ele-

gendő gabonájok nintsen, az illy birtokokból a' gabonát kivinni, vagy abból pálinkát főzetni, nem szabad, mint ezt, az 1807-ben Aug. 27-dikén kijött Rendelet' tilalmazza. — 4) Ha ennekutánna észre fog vétettetni, hogy a' birtokosok a' parasztnak gabonával való felsegíttetéssekben restesek, ezen esetben a' magok kötelességeiket elmulasztóktól, mint a' mi 1811-ben Febr. 21-dikén költ Rendelet'ünk tartja, jószágait el kell venni, 's az Országlószék' gazdálkodása alá kell adni. — 5) Az urasági munkát nem szabad egyéb napokon tétetni, azoknál, mellyek az inventáriumban meghatározotatva vannak. — 6) A' dohot égetésre való forgáts-, 's a' degetolvasztásra való nyir-készítés, tsak abban a' mértékben kívántassék a' parasztnak, mint a' Felsőség elrendelte. — 7) A' gazdasági tisztéknek tiltattassék-meg a' parasztnak kemény megbüntettetése, kivált ha olyan kivánságokat nem teljesítenek, melyre nintsen erejek; ha hibáznak, gyengén büntessék-meg őket; 's ha ennekutánna ezen tekintetben a' parasztnak a' tiszték ellen panaszkodni fognak, az ilyeneket számadásra vonni 's hivataljoktól is megfosztani köteleztetik a' birtokos vagy tulajdos. — 8) Ha valamelly paraszt az ur' dolga alatt megbetegszik, vagy a' munkában az essősidő által meggátoltatik: így, az első esetben, a' munkából el kell ötöt botsátani, 's betegségének napjait nem kell úgy tartani, mint ha ő azokon az ura' dolgát meg nem tette volna, mert ő ennek nem oka; így szintén, a' második esetben is, ha az esső miatt az ur' dolgáról elbotsátatik, azt más izben kipótolni nem tartozik. — 9) Átaljában a' parasztnak tsak a' törvényesen meghatározotatott napokon, más napokon éppen nem, 's vasárnapokon se' szabad, valamelly dologra kényszeríteni. — 10) Nem kell megtiltani nékik, hogy házaiknál találtató kézimalmaikban gabonáikat meg-

örülhessék, 's nem kell őket arra kényszeríteni, hogy a' Zsidóárendások' malmaikba mennyenek örülni, hogy az örülésért pénzt vagy gabonát fizessenek. — 11) A' birtokosok' exekúzióját, melly által a' parasztokat arra kényszerítik, hogy a' Zsidók' kívánságaiknak tegyenek eleget, és a' melly igen veszedelmes azért, hogy e' miatt ők utolsó terméseiket is eladni kénytelenítettnek, el kell törölni. — 12) Meg kell engedni a' parasztnak, hogy terméseiket ott és annak adhassák-el, a' hol és a' kinek tettik, melly szabadság eddig nékiek, némelly helyeken, meg volt tiltva. — 13) Legszorosabban meg kell tiltani azt, hogy a' parasztnak azon szabadságban, hogy a' sőt ott és úgy vehessék, a' hol tettik, és a' mint vehetik, telyességgel ne akadálytattassanak. — 14) Végre, a' 'Sidó kortsma-árendásoknak meg nem kell engedni, hogy a' parasztnak, interesre, pénzt vagy pálinkát költsönözzenek, 's ezért töllok, marhát vagy nékiek a' mezei munkához szükséges egyéb valamit, elvegyenek. —

„Midőn mi a' Mosirski kerületi szegény parasztság' terhes sorsának könnyebbitésére kiadott minden rendelkezéseinket megerősítjük, egyszersmind parantsoljuk, hogy ugyan azok nem tsak a' Minski, hanem a' Lengyelországtól szerzett minden egyéb tartományokra is kiterjesztessenek, 's az azoknak pontos betölttetéssekre való szoros vigyázást, a' Kormányzéki Előljárókra, kiváltképpen pedig a' Kerületek' Marschaljaira 's a' tartományok politziai tisztsége' tagjaira bizzuk, melly utolsók, abban az esetben, ha a' birtokosok ezen rendelkezéseket nem telyesítenék, arról a' Kormányozói Előljárókat tudósítani tartoznak, hogy azokkal, a' kik hibázni fognak, törvényesen bánni lehessen. Az Igazgató Senátus el ne mulassa ezen

tekintetben az illendő intézeteket megtételni. “

* * *

A' Pruszsus Király, mikor Wilnába megérkezett, azonnal egy Orosz Regiment' Obersteri formaruháját vette-fel. Moskauba lóháton tartotta a' fényes bemenetelt, melynek alkalmatosságával a' Császár Pruszsiai Fekete Sas-czimert, a' Király pedig Orosz Sz. András-czimert hordozták. — Jun. 18-dikán fényes bál lévén az Udvarnál, a' Király néhány fő aszszonyszeméllyekkel tántzolt. — Petersburgban nagy készüléteket tesznek a' Király' 's a' fija', a' Pruszsus Koronaörökös' fogadtatássokra: de nem fognak sokáig ott maradni, mint-hogy September közepéremég Aachenbe szándékoznak érkezni.

Elegyes Dolgok.

Doktor Gall, a' Koponyatudomány' (Cranilogia') tanítója, kihirdette Párisban, hogy Julius' 9-dikétől fogva ismét letzkéket ad ezen tudománybol. A' Cursus valami két hónapot fog tartani.

Az Újságok' olvasóji emlékezhetnek a' Fuedes' gyilkosai' perének historiájában Arlabosse Sárlootta nevű szép leányra, kiről úgy látszott, hogy a' Bastide kedvese lett volna. Azt írják felölle, hogy ez is hivatalt kapott egy Párisi nevezetes kávéstól, hogy mennyen hozzá figuránsnak. — A' hasonlóképpen ezen perből esmeretes Pieret Rozáliának, mint írják, nagyon jól megy' a' dolga azon Párisi kávéházban, melyben egy időtől fogva a' Crédencia mellett fő személyt jádzik. Hogy nagyon meg ne erőltesse magát, héten által tsak négy nap' szokott figuránskodni. — Man-

sonnét még eddig csak nem vehetik reá, hogy hasonló állapotot ugyantsak Párisban elfogadjon: pedig nagyon sikeres lenne a' szolgálat. Mint irtuk, eleinten 100,000 Frankot ígértek néki esztendőre; most már 120,000-ret ígér az említett kávé gazda: még se' mutat az aszszony semmi hajlandóságot az ajánlás' elfogadásához. — Mit nem tesz' az előítélet, a' hír, 's név!

Egy Barát a' Trappisták' szerzetéből, a' Frantzia Belső Minister' meghatalmazására engedelmet nyert a' Felső Rénusi Préfektustól, hogy egy úgynevezett Fráter (felszenteletlen Baráttól) kísértetvén, 20 napokig az egész departamentben alamisnát kéregethessen szerzete' elpusztult apátuságának felépíttetésére.

Az oskolai tanításnak az a' neme, melly szerént a' gyermekek az oskolákban, egy felvigyázó taníó alatt egymást tanítják, 's erre nézve *Költsönös Tanításnak neveztetetik*, 's a' melynek megtanulására Sándor Orosz Császár is embereket küldött Angliába, a' hol ezen tanítási mód nagy divatjában van, mint látszik, Frantziaországba is be kapott. A' Felső Rénusi departament' Huszár Regementje' Oberstere, Gróf Castellane, ezt a' módot tartatja az alattalévő katonagyermek' taníttatásában, 's példaadását mások is követni kezdeték. Pontivi városában, hol a' Regementbéli gyermekek' oskolája van, a' Polgármester ezen oskolába küldötte a' város oskola'mesterét, hogy tanulja-meg ezen tanítási módot, 's állítsa-fel azt a' város' oskolájában is. — Azt írják ezen

tanítás' módjáról, hogy könnyebb is, oltsóbb is (tehát jobb is?) mint a' régi mód.

Orosz Kapitány Kotzebue, ki a' Rurik Brigghajóval, a' múlt két esztendőt Ásia' keleti 's Amerika' nyugoti, északi partjaik között, oly vizsgálódás végett töltötte-el, hogy valyon onnét mostan nem lehetne - é a' polusig felevezni, ezen tengert a' folyó esztendőben oda hagyván, nem régen a' Portsmouthi kikötőhelyhez megérkezett, 's onnét e' hónap' elején Petersburg felé tovább indult. Útozássok' nevezetességeiről semmit ki nem beszéltek ezen hajó' tisztjei Angliában: nyomtatásban fognak nem soká mindent kiadni, a' mit jónak tartanak. Annyit észre lehetett venni a' beszédjéből, hogy ők a' polushoz még csak oly közel se' juthattak, mint azok, kik ő előttök probát tettek, és hogy nékiek semmi reménységek nintsen, hogy az az Angliai expeditzió is szerentséesebb lehessen, melly Amerika' keleti 's Europa' nyugoti partjai között, ugyan ezen probatétel végett, az északi polus felé folytatja evezését.

B é t s.

Császár és Király ő Felsége kegyelmesen méltóztatott Erdélyben a' Kolosvári Lyceumban, mint Természeti, Nemzeti, és Polgári Törvényeket tanító, sok esztendőig 's egész elkorosodásáig nagy haszonnal szolgált, 's egy időtől fogva nyugodalomban élő, Professor Fortini Károly Antal urat, Királyi Tanácsosi Titulussal megtszítani.

*Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Jul. 21-dikén 244 $\frac{1}{8}$ — 22-dikén 245 $\frac{1}{2}$ — 23-dikén 242 $\frac{1}{2}$ — forintot.*

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Kassán Fő Tisztelendő Bodenlós Mihály úr a' T. Kassai Ráptalannak Kanonokja, Kazári Apátur, érdemekkel tellyes életének 79-dik esztendejében Julius' 6-dikán éjjél tájban meghalt.

* * *

Minthogy az egész nemzetet örven-
deztető történetekről írunk soha se' ké-
ső: tehát mi is folytatjuk, a' Magyar, Deák,
's Német újságlevelek szerént a' Felséges
Urunk 's Aszszonyunk Magyaországi úto-
zássokat: —

Zágráb Jul. 1-ső napján. Régi óhaj-
tásunk bétellyesedett, 's boldogító öröm
lepte-el sziveinket, midőn meghallottuk,
hogy a' Cs. Kir. Felségek városunkhoz
közelitének. Diszes elfogadásokra Ju-
nius 27-dikén reggel özsze gyűltek Hor-
váth, és Tót Országoknak Rendei. A'
gyülekezetnek helye a' Ns. Vármegye há-
za vala, a' hol számos Magyarok is meg-
jelentek, hogy ő Felségeket mennél előbb
tisztelhessék. A' közönséges hivatalbe-
liek is a' magok tiszt helyeiken egybe-
gyülekezvén, úgy várták a' jeladást ő
Felségeknek jöveteléről. Délután 1½ óra-
kor lett szerentsénk a' Felséges Vendé-
gekhez, kiket a' városi Tanács a' város
végén gyönyörű diadalmi kapunál foga-
dott; hol a' városnak Birája mély aláza-
tosságú köszöntéssel oda nyújtotta a' vá-
rosnak kultsait. A' hosszú után, 's a'
kő kapunak nevezett kapunál két sorban
álló katonaság között halkan jöttek a' Fel-
ségek, 's az alatt a' harangok zengése
's az ágyuk dörgése hasogatta a' leve-
gőt. Ő Felségek az Ország házánál méltó-
ztattak megszállani, hol az Orzágnak
Rendei az-Igazgató hivataloknak Tisztjei,
és a' Kir. Akademia egygyütt várták 's
köszöntötték a' Felségeket. Még az nap

délután 5 órakor méltóztatott a' Felsé-
ges Császár megengedni, hogy különkü-
lön az Orzágnak Rendei, az Igazgató
hivataloknak, és a' Kir. Akadémiának Ta-
nitóji bemutatassanak. Más nap reggel
a' Fels. Császár több közönséges Intéze-
teket meglátogatott; délután pedig kü-
lönösen halgatta-meg, kik eléjébe kíván-
koztak. Estve az egész város diszesen
ki volt világosítva. — Melly tiszteletté-
teleket nem tsak kegyesen fogadni méltó-
ztattak a' Felségek, hanem a' városnak
főbb utzáit hintón meg is járták, 's a'
lángoló tüzekben alattvalóiknak hív sze-
retetét gyönyörködve nézték. A' Felsé-
geknek hintáját 60-nál több Uraságok'
hintaji követték. Julius' 29-dikén reg-
gel a' Felséges Udvar egész fényességgel
a' Püspöki fő templomba ment, a' kö-
zönséges Isteni tiszteletre. Estve Zá-
grábi Püspök Verhovátz Maximilian ő Ex-
cellentziája, a' püspöki lakó helyen fé-
nyes mulatságot adott ő Felségek kedvi-
ért. A' gazdag készületek, a' válogatott
vendégek, a' köz öröm czimerezték az
innepet, mellynek egyik tettetős része
abbol állott, hogy 32 pár Fő Rendü sze-
mélyek az Orzágbeli Nemzetnek külömb-
külömb öltözeteiben különösen kiállot-
tak, és a' Kolo nevű nemzeti tántzot vi-
gan eljárták. Julius' 30-dikán előbb ő
Felsége a' Császár, azután a' Felséges
Császárné mas oktató, és nevelő Intéze-
teken kívül különösen meglátogatták a'
Kir. Akadémiát, 's annak minden főbb
részeit egész meglelégedéssel szemlélték.
Délután ismét audientziák voltak, estve
pedig megjelentek a' Felségek a' The-
átromban, 's a' játék darabot egész vé-
gig megvárták. Ma reggel 7 órakor Va-
rasd felé áldásaink között tovább úta-
tak: kegyes leereszkedéseknek, 's Felsé-
ges jóltévőségeknek nálunk sok nyomait
hagyván. (Folytatása következik).